

[Gottschalck-Hansen.]

åndssvageproblemet i almindelighed og de principper, der ligger til grund for lovfor-slaget, i særdeleshed.

Det er rigtigt, når ministeren hævder, at forsorgen for de åndssvage i de senere år har været genstand for en livlig offentlig debat, og jeg tror, at man i og for sig skal være taknemlig for, at dette er tilfældet. Det vidner ikke alene om øget almen interesse, men også om en langt dybere forståelse for dette specielle problem. Jeg deler fuldt og helt den opfattelse, at større åbenhed i drøftelsen af de åndssvages problemer er nødvendig, om bedre resultater fremtidig skal kunne opnås.

Ministeren berører her noget meget centralt. Ethvert menneske, der har den lykke at være normalt udrustet i åndelig henseende, må selvsagt finde det uværdigt, ja, forargeligt, om denne side af vor sociale for-sorg skulle dækkes af et tågeslø, fordi man skammede sig over eller måske oven i købet følte trang til at latterliggøre de medmennesker, der af en ugunstig skæbne ikke fik de samme talenter i vuggegave. Dette er dog formentlig en indstilling, der hører fortiden til. I mere end 7 år har jeg sammen med det ærede medlem fru Edel Saunte haft tilknytning til ledelsen af denne for-sorgsgren, og det er mig en glæde at kunne bevidne, at praktisk talt alle, der er beskæftiget i dette arbejde, det være sig læger, pædagoger, plejere og administration, på en ejendommelig, jeg kunne næsten sige uforklarlig måde føler sig knyttet til disse medmennesker, hvis interesse de skal vare-tage. Disse børn eller barnlige sjæle, der møder deres omgivelser med umiddelbar tillid og åbent sind, kommer man til at holde af. Derfor kan det gøre ondt, når den offentlige debat, som man desværre kun alt for ofte har set det, munder ud i en hård og ofte urimelig kritik.

Selvfølgelig må der kritiseres, når kritikken er velmotiveret. Der er ting, der kunne være bedre. Ministeren omtaler således de fortvivlede pladsforhold, der er et af vore allerstørste problemer, men også på andre områder kan der påvises forsømmelighed og mangler. Jeg skal ikke nægte eller prøve på at bortforklare dette, men det siger sig selv, at på et område, der omfatter 16 000 patienter og mere end

2 000 funktionærer, vil der tid efter anden opstå episoder eller situationer, som på det skarpeste må fordømmes, men jeg er mig også bevidst, at der fra forsorgens ledelse, bestyrelse såvel som administration, gøres alt, hvad man evner og formår. for at sikre og værne patienterne mod overgreb og overlast.

Det er forståeligt, at patienternes pårørende følger forsorgen med et vågent øje, og at de, når de finder det påkrævet, giver udtryk for deres kritik. Det er helt i sin orden, at pressen som repræsentant for offentligheden på samme måde har opmærksomheden henvendt på dette sociale arbejde, men det er uheldigt, ja, nedbrydende og for forsorgen direkte skadeligt, når man i sensationshunger søger at skabe røre og uro om en enkelt person eller institution, hvis der vitterligt ikke er bund i den fremførte kritik.

Det er mit indtryk — hvad også den højtærede socialminister har givet udtryk for — at Landsforeningen for Ævnesvages Vel over et stort, værdifuldt og påskønnelsesværdigt arbejde, som man kun kan glæde sig over. Dette private initiativ fortjener al den støtte og bistand, man overhovedet kan bringe det. Det er da også min opfattelse, at der mellem forældreforeningen og forsorgen hersker et godt og harmonisk forhold, og det er min overbevisning, at dette også vil være tilfældet i tiden frem-over.

Selv om jeg skal være den første til at erkende, at vi her står over for et stort og krævende virkefelt, hvor mange opgaver trænger sig på og der er mange opgaver, der skal løses, vil jeg gerne i al beskedenhed have lov til at tilbagevise den påstand, man undertiden bliver præsenteret for: at det hidtil skulle have ligget lidt tungt med aktiviteten og foretagsomheden inden for forsorgen. Af de 20 eksternatskoler, der findes her i landet, er således de 14 oprettet i løbet af de sidste 7 år, og i det samme åremål er budgettet bare inden for Østifternes Åndssvageanstalt steget fra 17,6 mill. kr. i finansåret 1951-52 til 30,8 mill. kr. i indeværende finansår, altså en samlet stigning på 13,2 mill. kr. eller en merudgift på mere end 75 pct. Selv om man tager pristalsstigningen og alt, hvad dermed følger, med ind i billedet, viser dette tal